

**İlköğretim Okulunun onarım işlerinin ihalesini aldığı idare ile teklif birim fiyatlı sözleşmeler imzalandığını, işlerin kontrolü ve kabulünü yapan ...'nın talebi üzerine sözleşme dışı fazla işlerin yapıldığını sözleşmelerin teklif birim fiyatlı yapılmasına rağmen hakedişlerin götürü bedel üzerinden tanzim edildiğini belirterek alacağının tahsili dava kararı**

## Mahkemesi :Asliye Hukuk Mahkemesi

Yukarıda tarih ve numarası yazılı hükmün temyizen tetkiki davalı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla dosyadaki kağıtlar okundu gereği konuşulup düşünüldü:

– K A R A R –

Dava, eser sözleşmesinden kaynaklanan iş bedelinin tahsili istemiyle açılmış olup mahkemece ıslah dilekçesi gözetilerek davanın kabulüne dair verilen hüküm, davalı vekilince temyiz olunmuştur.

Davacı vekili 17.06.2013 ve 18.06.2013 tarihlerinde ... Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliğince ihalesi yapılan ... İlköğretim Okulu, ... İlköğretim Okulu, ... İlköğretim Okulu, ... İlköğretim Okulu, ... İlköğretim Okulu ve ... İlköğretim Okulu'nun onarım işlerinin ihalesini aldığını idare ile teklif birim fiyatlı sözleşmeler imzalandığını, işlerin kontrolü ve kabulünü yapan ...'nın talebi üzerine sözleşme dışı fazla işlerin yapıldığını, sözleşmelerin teklif birim fiyatlı yapılmasına rağmen hakedişlerin götürü bedel üzerinden tanzim edildiğini belirterek alacağının tahsilini istemiş, davalı ... Bakanlığı ise ihale işleminin ... Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği'nce yapıldığını Bakanlığın hiçbir görevi ve sorumluluğunun olmadığını, ... tarafından ihale edilen işlere ilişkin kontrollük ve kabul işlemlerini yürütmek üzere görevlendirilen ve teknik personelce oluşturulan raporda fazla iş yaptırılmadığının anlaşıldığını savunarak davanın reddini talep etmiştir.

Taraflar arasında imzalanan hepsi 28.06.2013 tarihli ... İlköğretim

Okulu, ... İlköğretim Okulu, ... İlköğretim Okulu, ... İlköğretim Okulu, ... İlköğretim Okulu ve ... İlköğretim Okulu onarımlarına ilişkin sözleşmelerin düzenlendiği konusunda uyuşmazlık bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki uyuşmazlık, sözleşme dışı fazla iş yapıp yapılmadığı yapılmış ise iş bedelinin tespiti noktasında toplanmaktadır. Taraflar arasında düzenlenen sözleşme, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 470 (818 sayılı

Borçlar Kanunu'nun 355) ve devamı maddelerinde düzenlenen götürü bedel eser sözleşmesi niteliğinde olup, uyumsuzluğun bu hükümlere göre çözümlenmesi gerektiği açıktır. Yine imzalanan 28.06.2013 tarihli sözleşmelerin 9.2. maddesi uyarınca Yapım İşleri Genel Şartnamesi sözleşmelerin ekidir. Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde sözleşme kapsamında yaptırılabilir ilave işlerin nasıl hesaplanması gerektiği düzenlenmiş olup, hesaplamaların buna göre yapılması zorunludur. Yapım İşleri Genel Şartnamesi'ndeki bu düzenlemeler 6100 sayılı Hukuk Muhakemesi Kanunu'nun 193. maddesi (1086 sayılı HUMK 287. maddesi) uyarınca delil sözleşmesi niteliğinde olup mahkemeye re'sen gözetilmelidir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 22. ve 23. maddelerinde, sözleşme dışı imalât ya da iş değişikliği halinde sözleşmenin birim fiyatlı ya da götürü bedelli olmasına göre fazla imalâtın hesaplama yöntemi belirlenmiştir. Davada sözleşme dışı ilave işlerin bedeli istendiğinden, bu bedelin sözleşme tarihinde yürürlükte bulunan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin (YİĞŞ) 22. ve 23. maddelerine göre hesaplanması gerekir. Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 22. maddesinde "sözleşme kapsamında yaptırılabilir ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlığı altında sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin şartları sıralanmıştır. Buna göre, sözleşme dışı ilave işlerin sözleşme ve eklerindeki hükümler çerçevesinde yaptırılabilmesi için;

- a)Yapım sözleşmelerinde öngörülmeeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması,
- b)Artışa konu olan işin, sözleşmeye esas projenin içinde kalması,
- c)İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik ve ekonomik olarak mümkün olmaması,
- d)İlave işlerin, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin %10'u, birim fiyat teklif alınarak ihale edilen yapım sözleşmelerinde ise %20'si kapsamında kalması şarttır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 23. maddesi uyarınca şartnamenin 22. maddesinde anlamını bulan sözleşme dışı ilave

işlerin bedelleri, 23. maddede gösterilen usuller dairesinde belirlenecektir. Bunun yanında, aynı düzenleme ile 22. maddede gösterilen şartları sağlamasa bile işin yürütülmesi sırasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği işlerin bedellerinin de 23. maddede gösterilen usullere göre hesaplanması gerektiği kabul edilmiştir. Buna göre, sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 23. maddesi uyarınca, gerek 22. madde kapsamında kalan ve bu hükümde gösterilen şartları sağlayan sözleşme dışı ilave işler bedelinin belirlenmesinde, gerek bu hükümde gösterilen şartları sağlamayan ancak işin

yürütülmesi sırasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği işlerin bedellerinin hesaplanmasında sırasıyla,

a)Yüklenicinin birim fiyatların tespitinde kullanarak teklifinin ekinde idareye verdiği ve yeni iş kalemi ile benzerlik gösteren iş kalemlerine ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler,

b)İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine benzerlik gösteren iş kalemlerine ait analizler,

c)Yeni iş kaleminin yapılması sırasında tutulacak puantajla tesbit edilecek malzeme miktarları ile işçi ve makinelerin çalışma saatleri esas alınarak oluşturulacak analizler uygulanacaktır.

Bu analizlerin belirlenmesinde ise, yine sırasıyla;

a)Yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçleri

b)İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler,

c)İdarece kabul edilmek şartıyla uygulama ayına ait Ticaret ve Sanayi Odaları'nca onaylanmış mahalli rayiçler kullanılacaktır.

Somut olaya gelindiğinde ise sözleşmelerin götürü bedel üzerinden kararlaştırıldığı anlaşıldığından bu hususlar gözetilerek bilirkişi kurulundan ek rapor alınarak, sözleşme dışı işlerin şartnamenin 21. ve 22. maddeleri uyarınca hesaplanması zorunludur, ayrıca fazla iş yapıldığı hususunda ispat külfeti davacıda olup davalı idarece bir kısım işlerin hayırsever vatandaşların bağışlarıyla yapıldığı bildirildiğine

göre bunlara ilişkin kayıt ve belgelerin ilgili idareden istenip denetlenerek ilave işler ile karşılaştırma yapılarak kimin tarafından yapıldığı hususunun somut şekilde saptanıp alınacak rapora itirazlarda gözetilerek sonuca uygun karar verilmelidir.

Açıklanan nedenlerle eksik inceleme ve hatalı değerlendirme ile karar verilmesi hatalı olmuş, kararın açıklanan nedenlerle bozulması gerekmiştir.

**SONUÇ:** Yukarıda açıklanan nedenlerle davalının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün davalı yararına BOZULMASINA, ödediği temyiz peşin harcının istek halinde temyiz eden davalıya geri verilmesine, karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme isteminde bulunulabileceğine 02.10.2018 gününde oybirliğiyle karar verildi.